

// ANALYSERAPPORT 4

Faktaark 5

Produktivitetskommissionens rapport
Uddannelse og Innovation – kapitel 12

**Anbefalinger vedrørende styringen og finansieringen af de
videregående uddannelser**

Produktivitetskommissionens anbefalinger vedrørende styringen og finansieringen af de videregående uddannelser

BAGGRUND

Produktivitetskommissionens anbefalinger vedrørende kvalitetshensyn i styringen af de videregående uddannelser baserer sig bl.a. på følgende forhold:

- Andelen af unge, der får en videregående uddannelse, har været stigende gennem årtier, men antallet af studiepladser er vokset mest på uddannelser, der giver lav produktivitet målt på indkomst og beskæftigelsesgrad.
- Mange studier tilbyder få undervisningstimer, ofte under ti timer om ugen. Det betyder, at studieintensiteten på mange uddannelser svarer til et deltidsjob.
- Reformen, der styrker uddannelsernes kvalitet, fremmer produktiviteten. Betydningen heraf øges i takt med et stigende uddannelsesniveau og er derfor større end nogensinde før.
- Uddannelsesinstitutionerne er selvejende og kan i vid udstrækning selv tilrettelægge deres uddannelsesstilbud.
- Uddannelsesinstitutionerne finansieres af taxametersystemet, som udløser et tilskud, når studerende færdiggør deres uddannelse. Der ligger i taxametersystemet ingen tilskyndelser til at give studerende kompetencer, der giver dem høj produktivitet.
- Taxametersatserne er forskellige fra uddannelse til uddannelse. Det kan give læreanstalterne en tilskyndelse til at oprette og tilrettelægge nye uddannelser med henblik på at opnå de høje satser og ikke med henblik på arbejdsmarkedet.
- Taxametersystemet har medvirket til, at antallet af forskellige universitetsuddannelser er næsten fordoblet siden år 2000, så der i dag findes lidt over 200 bacheloruddannelser. Det har også medvirket til, at antallet af tværfaglige uddannelser er steget, og til at optaget på nogle studier er øget markant til trods for ugunstige beskæftigelsesmuligheder. Et eksempel er kommunikationsuddannelserne på universiteterne, der modtager højere tilskud end andre humanistiske uddannelser. Fra 1991 til 2012 steg andelen af humanistiske dimittender med en kommunikationsuddannelse fra 5 pct. til 28 pct.
- Akkrediteringsinstitutionen har påpeget, at tværfaglige uddannelser ofte har problemer med kvaliteten.

ANBEFALINGER //

- Kommissionen anbefaler, at uddannelsespolitikken fokuserer på målsætninger for uddannelsernes kvalitet og for deres anvendelighed på arbejdsmarkedet.
- Kommissionen anbefaler, at uddannelsesinstitutionerne gives væsentligt stærkere tilskyndelser til at levere uddannelser, der indebærer høj studieintensitet og sikrer dimittenderne gode indtjeningsmuligheder. Det vil kræve en radikal gentænkning af styrings- og finansieringsmodellerne for de videregående uddannelser. Her er vigtige målsætninger, at:
 - Finansieringssystemet indrettes, så uddannelsesinstitutionerne får klare tilskyndelser til at udbyde uddannelser, der giver dimittenderne høj beskæftigelse og løn.
 - Det sikres, at omfanget af undervisning og hjemmearbejde på alle fuldtidsstudier (60 ECTS/semester) indebærer, at de studerende studerer i et omfang, der svarer til minimum 37 timer om ugen.
 - Økonomiske tilskyndelser til hurtig færdiggørelse primært lægges på de studerende. Færdiggørelsesbonussen i taxametersystemet og i studietidsmodellen afskaffes, da de giver institutionerne uhensigtsmæssige tilskyndelser til at sænke det faglige niveau.
 - Styringen af uddannelsesinstitutionerne sikrer, at nye uddannelser kun oprettes, fordi der er et reelt behov på arbejdsmarkedet og ikke som en konsekvens af forskelle på taxametersatser.
- For at mindske bureaukrati og holde fokus på resultater anbefaler Kommissionen, at der løbende foretages kvalitetsvurdering og evaluering af uddannelser på baggrund af kvantitative nøgletal, herunder dimittendernes indkomst og beskæftigelsessituation.
- Kommissionen anbefaler, at det undersøges, om antallet af forskellige uddannelsesretninger med fordel kan beskæres. Undersøgelsen kan bl.a. se på, hvad de mange uddannelser betyder for gennemsigtigheden, kvaliteten og omkostningerne i det danske uddannelsessystem, samt for dimittendernes indkomst på arbejdsmarkedet.